

UVODNIK

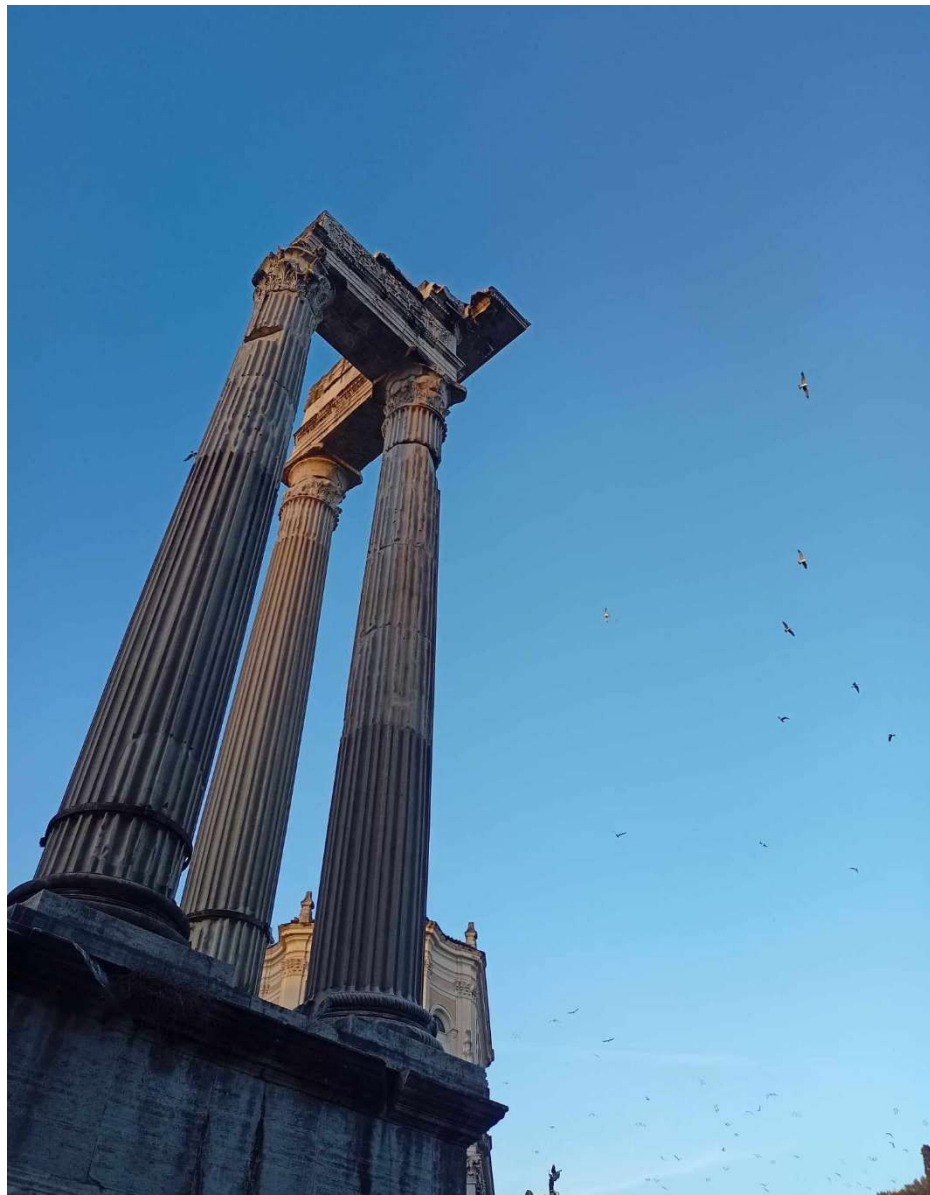
Tele čebele naj bi vzletele že spomladi, kot se njihovemu zarodu pritiče, a se je izkazalo, da je vzpostavitev novega panja hudo zamudno delo, ki nas je zaposlilo še celo poletje in del jeseni. Zdaj, ko pa se prave čebele nagnetejo v tople panje v strahu pred prihajajočo zimo, imate pred sabo čebelice v pisni obliki, napolnjene z utrinki pomladi in poletja leta 2023, da vam vsaj malo razjasnijo in razgrejejo megleni konec koledarskega leta.

Ob končnem izidu se še enkrat iz dna srca zahvaljujem vsem avtorjem prispevkov. Vsaka črka, ločilo in beseda posebej je pripomogla k teli knjižici in vaš trud je obrodil lepo satovje prispevkov.

Urednica

VTISI Z EKSKURZIJE V RIM

12. 3. – 17. 3. 2023

Za marčeve ide pa nekaj dni preje in kasneje sta se mi najavila kaka dva ducata barbarov iz province: bivše cisalpske galije, mislim. Vdorov vseh možnih – Gotov kot tudi Romov, američanskih filmarjev in slonov sem, verjemite, že nekaj časa vajena, zato rej pred emonsko akademsko srenjo nisem prehudo trepetala, in to morda upravičeno, pravzaprav – priznam s trohico sramu – so bili vsaj grecisti med njimi celo uglednejši, malo manjka, da ne rečem zapeljivejši od pričakovanj. Recimo takrat, ko so tekli po kirkusu vélikem – kot bi me vrnili za droben hip v čas stare, neomadeževane slave, v leta dolgo pred Rojstvom, ko sem v svojih nedrih gostila še božanske heroje in ustanovitelje ... Skratka, da, spodobno obleko sem si nadela in se nadišavila s pomladjo ter poskrbela za tako postrežbo, da se pred strelicami kolegov amorčkov mladenči pač niso mogli ubraniti. Nitidae vestes ornatiorem reddunt, ali kako že pravijo. Prehodili so me po dolgem in počez ter celo v višino, vsaj kolikor pač doseže sveti Peter, v podtalje pa jim nisem pustila, za katakombe so bili prekasni. Če odštejem to, da sem morala po odhodu kar izdatno dopolniti zaloge vina, je bil labacenški obisk kaj uspešen – dvomim, da sem koga pustila hladnega – in tudi zame je bil eden lepših, no, če odštejem Audrey Hepburn, Kleopatro in Asterixa. Na koncu sem jih skušala celo zadržati – skoraj bi jih ujela v etruščanske rove – vendar so našli pot domov. Nič hudega, tudi ta pot v resnici vodi – vemo kam ... Tako: Roma locuta, causa finita. Pozdravljeni!

Caput Mundi

MUSEI CAPITOLINI

Študijsko leto 2022/23 je bilo zanimivo leto zame, saj sem imel za študenta nenavadno priložnost tekom parih mesecev obiskati kar dva pomembna italijanska centra antične umetnosti. Začetek novembra 2022 smo s prijatelji za nekaj dni pobegnili v Neapelj. Eno deževno popoldne smo preživeli v Nacionalnem muzeju v Neaplju. Muzej me je popolnoma impresioniral, ne le zaradi svoje gromozanske in neprecenljive zbirke, temveč tudi zaradi dobro zasnovane mreže sob in hodnikov, ki so resnično inteligentno predstavili kulturno dediščino. Vtis, ki ga je izkušnja pustila, je morda le še dodatno poglobil frustracijo, ki jo je vzbudil obisk Kapitolskega muzeja v Rimu par mesecev pozneje.

Prvi dan ekskurzije, 13.3., smo si ogledali kompleks stavb, ki danes sodijo pod Musei Capitolini. Kot sem že omenil, nisem bil pretirano navdušen. Zbirka še zdaleč ni bila slaba, toda jezila me je zasnova zgradb, ki očitno nista bili namenjeni njuni današnji rabi. Osebnostno, kljub svoji ljubezni do muzejev in galerij, še nimam dovolj izkušenj, da bi lahko svoja muzejska pohajkovanja tehtno primerjal med seboj in prišel do konkretnih ugotovitev. Toda nekaj lahko zatrdim: med sprehajanjem po Kapitolskem muzeju sem se veliko časa počutil zmedeno in negotovo. Naravni tok raziskovanja, ki ga namerno in premišljeno zasnovan muzejski prostor lahko ustvari, je bil tu neprestano prekinjen – ponekod so se iz hodnika odpirale sobe, v katere si moral vstopiti in se nato vrniti nazaj na hodnik, spet drugje nisi bil prepričan v katero smer iti. Sami prostori te niso intuitivno vodili naprej in ti odpirali novih soban. Ne-intuitivno je oznaka, ki najbolje opiše mojo izkušnjo in razloži frustracijo, ki jo je muzej vzbujal. Vprašanje: zakaj tako izjemne zbirke ne razstavijo v prostorih, ki bi ji omogočili, da pride do svojega polnega izraza?, pa se zdi nespametno, ko upoštevamo, da sta tudi palači sami kulturni zaklad.

ZGODOVINA KAPITOLSKEGA TRGA IN PALAČ

V poznem srednjem veku so najprej zapolnili manjšo depresijo imenovano Asylum, katero sta uokvirjala dva vrhova griča Capitolium z Jupitrovim templjem in Arx, na katerem sta stala grad in tempelj Junone Monete. Dostop do te depresije na Kapitolskem griču je bil mogoč le z Rimskega foruma. Proti izteku srednjega veka so depresijo Asylum zasuli, da bi tam uredili Senatsko palačo.

V zgodnjem novem veku je Michelangelo dobil naročilo papeža Pavla III., naj uredi Kapitolski trg, na katerega je bil leta 1538 pripeljan bronast konjeniški kip cesarja Marka Avrelija. Neverjetno je, da je cesarski konjeniški kip preživel gotovo uničenje, ki bi ga doletelo, če ne bi prišlo do napačne identifikacije cesarja – verjeli so namreč, da gre za prvega krščanskega cesarja Konstantina Velikega. V srednjem veku je bil tako eden redkih kipov, ki je ostal na očeh javnosti. V 8. stoletju je stal na Campus Lateranensis ob Lateranski palači v Rimu, saj je na tem mestu nekoč stala hiša njegovega dedka, Marka Annija Vera, kjer se je cesar rodil in izobraževal v zgodnji mladosti. Od tod je bil po ukazu papeža Pavla III. premeščen na Kapitol, okrog njega pa se je oblikoval Piazza del Campidoglio oziroma Kapitolski trg (danes je izvornik na ogled v Palazzo dei Conservatori Musei Capitolini, replika pa ga je zamenjala na trgu).

Okoli leta 1537, ko je Michelangelo dobil naročilo, sta na trgu že stali Senatska in Konservatorska palača. Mojster je obe radikalno preoblikoval v renesančnem slogu. Zasnoval je stopnišče, Cordonata, ki vodi navzgor na trg, na koncu katerega je Senatska palača. Zgradbe so ustvarile trapez, katerega je Michelangelo mojstrsko ublažil. Leta 1655 sta po naročilu papeža Inocenca X. Girolamo in Carlo Rainaldi zgradila Muzejsko palačo, ki kot nekakšna zrcalna kopija na drugi strani uokvirja trg.

Zanimivo je, da kljub moji opazki, da stavbi nista namenjeni razstavljanju umetnin, veljajo Kapitolski muzeji za najstarejšo javno zbirko umetnin na svetu. Papež Sikst IV. je tu ustanovil muzej že leta 1471, ko je prebivalcem Rima podaril zbirko pomembnih starodavnih bronov in jih razstavil na Kapitolskem griču. Kapitolski muzeji, ki so bili javnosti odprti leta 1734 pod Klemnom XII., veljajo za prvi muzej na svetu, kjer bi v umetnosti lahko uživali vsi in ne samo lastniki.

V retrospektivi ima izkušnja raziskovanja Kapitolskih muzejev popolnoma drugo dimenzijo. V svetu, kjer je vse prilagojeno ne le našim potrebam, temveč tudi udobju in konvencionalnosti, nas lahko stvari hitro zmotijo. Dejstvo, da svet obstaja samostojno in ne za to, da bi nam ugajal, je misel, ki lahko ublaži perfekcionizem tudi najostrejših.

Gašper Repše

ŠE NEKAJ BESED ...

Kmalu po prihodu v Rim smo se tudi mi naužili sproščenega rimskega vzdušja, ki je trajalo celotno ekskurzijo. Sam program je bil dobro zasnovan in zelo pester, ogledali smo si veliko znamenitosti, a smo imeli kljub temu na voljo precej prostega časa za dodatne aktivnosti. Poleg odličnega vodstva študentov Tjaše in Gala je s svojim znanjem pomagala tudi prof. Sonja Weiss, ki nas je spremljala celotno ekskurzijo. Na ekskurziji se je za vsakega našlo nekaj, kar mu je bilo všeč. Definitivno bi priporočala tudi drugim študentom!

Nika Hvala, študentka slovenistike in umetnostne zgodovine

Obisk večnega mesta je prinesel vzpone in padce, in to v vseh pogledih: od čudovitih razgledov z Angelskega gradu ter s kupole bazilike sv. Petra do spusta v areno Koloseja in podzemnega mitreja v lateranskem sv. Klemnu. Od zapletene turistične logistike, ki ji naši italijanski gostitelji včasih niso kos, do materinsko prijaznega hotelskega osebja. Od imenitne pizze do manj imenitnih špagetov, a vselej v dobri družbi: z griča na grič, s postanki v lepo založenih knjigarnah in, seveda, na planjavi Velikega cirkusa, kjer so se najbolj zagnani pomerili v teku. In vmes je bil celo čas za tekmovanje iz matematike!

prof. Sonja Weiss

ATENE – NESKONČNO MESTO

TJAŠA ŠIMUNIČ

Za svojo Erasmus prakso sem se dogovorila le kakšen teden več kot mesec pred začetkom dela. Vzel me je muzej, za katerega sem prvič slišala, vse skupaj pa je šlo tako na hitro, da se sploh nisem uspela mentalno pripraviti na to, da grem za dva meseca v Atene. Preden sem se sploh prav obrnila, sem že bila sama v milijonskem mestu in hodila v službo.

Muzej antične grške tehnologije Kotsanas se je izkazal za najboljšo izbiro, kar bi jo lahko naredila. Pristala sem v odlični skupini naravnost enkratnih sodelavcev, ki službo spremenijo v zabavo, in se naučila ogromno. Delo v interaktivnem muzeju je vsekakor bolj zabavno kot delo v povprečnem muzeju. Lepo je videti, kako uživajo otroci in kako odrasli za kakšno uro spet postanejo otroci. Če imate v Atenah kakšno urico in pol časa in vas zanimajo antična glasbila, žerjavi, telegrafi, roboti (verjeli ali ne), igre, budilke, vodne ure (tudi takšne, ki bi jih lahko opisali kot antične Rolex) in mehanizem z Antikitere, vsekakor priporočam, da se tam ustavite.

Seveda pa naš muzej ni bil edina točka, na kateri sem se ustavila. Na začetku sem še vedno pisala svojo diplomu, tako da nisem na polno hodila naokoli, a se zelo dobro spomnim občutka, ko sem prvič sedela na klopi na pobočju Akropole in vedela, da sem s tem zaključila in se lahko resno lotim vsega, kar Atene ponujajo. Prepričana sem, da mi ni treba dodatno opisovati, kako veličastna je Akropola in kako si je nujno treba ogledati Narodni arheološki muzej in vsa mogoča antična najdišča, ki so odprta za javnost, je pa kar nekaj stvari, ki si jih na običajnih izletih in ekskurzijah enostavno nimamo časa zares pogledati. Atene so navsezadnje res ogromne in vsak kvadratni centimeter ima neko zgodovinsko vrednost.

Že z Akropole izgleda mesto naravnost ogromno, a šele ko se človek vzpne na katerega izmed višjih hribov, mu postane jasno, da so Atene praktično neskončne. Lykavittos (Λυκαβηττός) je vsekakor

dobra izbira, Hrib Muz s spomenikom Filopapusa (Λόφος Μουσών, μνημείο Φιλοπάππου) po mojem skromnem mnenju še boljša, saj na vrhu čaka monumentalni antični nagrobnik, ki gleda na Akropolo, po pobočju pa kup izkapanin, najboljša pa je Pniks (Πνύξ, Πνύκα), od koder je pogled na Akropolo popoln in kjer je dejanski rojstni kraj atenske demokracije. Če pa rojstni kraj atenske demokracije ni dovolj dober argument za ogled, so na Pniks tudi postavili atenski observatorij, ki deluje v naravnost čudoviti zgradbi in ki ponuja tudi vodene ogleda, ki se končajo s pogledom skozi teleskop. Ko sem bila tam jaz, so ga obrnili tako, da smo opazovali Mars, in bilo je veličastno.

Odpeljala sem se tudi na obrobje, do gore Ymittos (Υμηττός). Seveda ima, kot vsaka prava atenska atrakcija, tudi ta kup ruševin po pobočju, od stare zgodnjekrščanske bazilike do pradavnega samostana, ki sta oba vredna ure, ki sem jo potrebovala, da sem se privlekla do njiju.

Nobenega izgovora ni, da si ne bi pogledali kar vseh arheoloških najdišč, ki jih ponujajo Atene, sploh ker so za državljane EU pod 25 brezplačna. Ne vem, kako je mogoče, da sem tretjič v Atenah, pa sem šele zdaj prvič obiskala Agoro. Restavrirana Atalova stoa človeku res vzame sapo, da o najbolje ohranjenem antičnem templju, Hefajstovem templju, ne govorimo. Izpostavila bi tudi Kerameikos (Κεραμεικός), ogromen arheološki park, ki vključuje ostanke antične ceste, obzidja in mestnih vrat, nekaj hiš in predvsem pokopališča. Seveda so povsod tudi želve, ki se od nikoder kar pojavijo med starimi kamni in pridno malicajo travo. Edino za Platonovo Akademijo sem se morala res potruditi, da sem jo našla, in čeprav je od nje ostalo samo nekaj nepovezanih kamnov, ki sem jih gledala v dežju, je bilo samo dejstvo, da stojim na tako pomembnem kraju, dovolj, da mi je bilo vseeno za blatne čevlje.

Stvar, ki me je verjetno še bolj presenetila kot katastrofalni promet, je bila količina majhnih bizantinskih cerkvic, ki so posejane dobesedno vsepovsod. Na vseh starejših ulicah je vsaj ena, ob katero se človek spotakne (in to mislim dobesedno, saj so večinoma vsaj kakšnega pol metra pod nivojem današnjih ulic), in vse so grozljivo majhne, saj so jih zgradili samo za par povezanih družin. Kljub temu sem ugotovila, da se spleča pogledati čisto vsako, saj so polne majhnih presenečenj in antičnih spolij. Posebnost je Agios Ioannis tis Kolonas (Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννου της Κολώνας), majhna enosobna cerkvena, zgrajena okoli antičnega grškega stebra, ki ji štrli skozi streho.

Pravoslavna umetnost mi je vedno bolj všeč. V Bizantinskem in krščanskem muzeju, kjer je razstavljena v zelo dobro kronološko urejeni razstavi, sem preživela cele štiri ure in moram se vrniti, ker še nisem videla vsega. Ko smo že pri vrhunskih muzejih, bi poleg Narodnega arheološkega, Zgodovinskega in Muzeja kikladske umetnosti izpostavila še Vojni muzej in predvsem Muzej Benaki. Muzej Benaki je, če vprašate mene, eden najboljših muzejev, v katerem sem bila. Ima vse, od prazgodovinskih in antičnih kamnov

preko bizantinskih artefaktov (celo več kot tisoč let starih vezenin) do narodnih noš, notranje opreme in vsakdanjih pripomočkov iz novega veka. Samo v set bogatega nakita z miniaturnimi, a izredno podrobnimi ladjami sem verjetno strmela več kot pol ure.

Največje presenečenje do zdaj je bil samostan Dafni (Ιερά Μονή Δαφνίου), ki leži bolj na obrobju Aten. Čudovite monumentalne ruševine samostanskega poslopja in cerkve so naravnost veličastne in ko sem prvič stopila v cerkev, mi je zares vzela sapo. To je tudi manj obiskana atrakcija, tako da si jo lahko človek res v miru do potankosti pogleda.

Rt Sounion (Σούνιον) je od Aten oddaljen kakšni dve uri vožnje z javnim medkrajevnim avtobusom, a je vredna čisto vsaka minuta. Pot vodi ob čudoviti morski obali, arheološko najdišče na

koncu rta pa je prej podoba iz pravljice kot resnični kraj. Ostanke Pozejdonovega templja še danes budno pazijo ladje, ki drsijo po modrem morju, po pobočju pa so posejane majhne ceste in antične

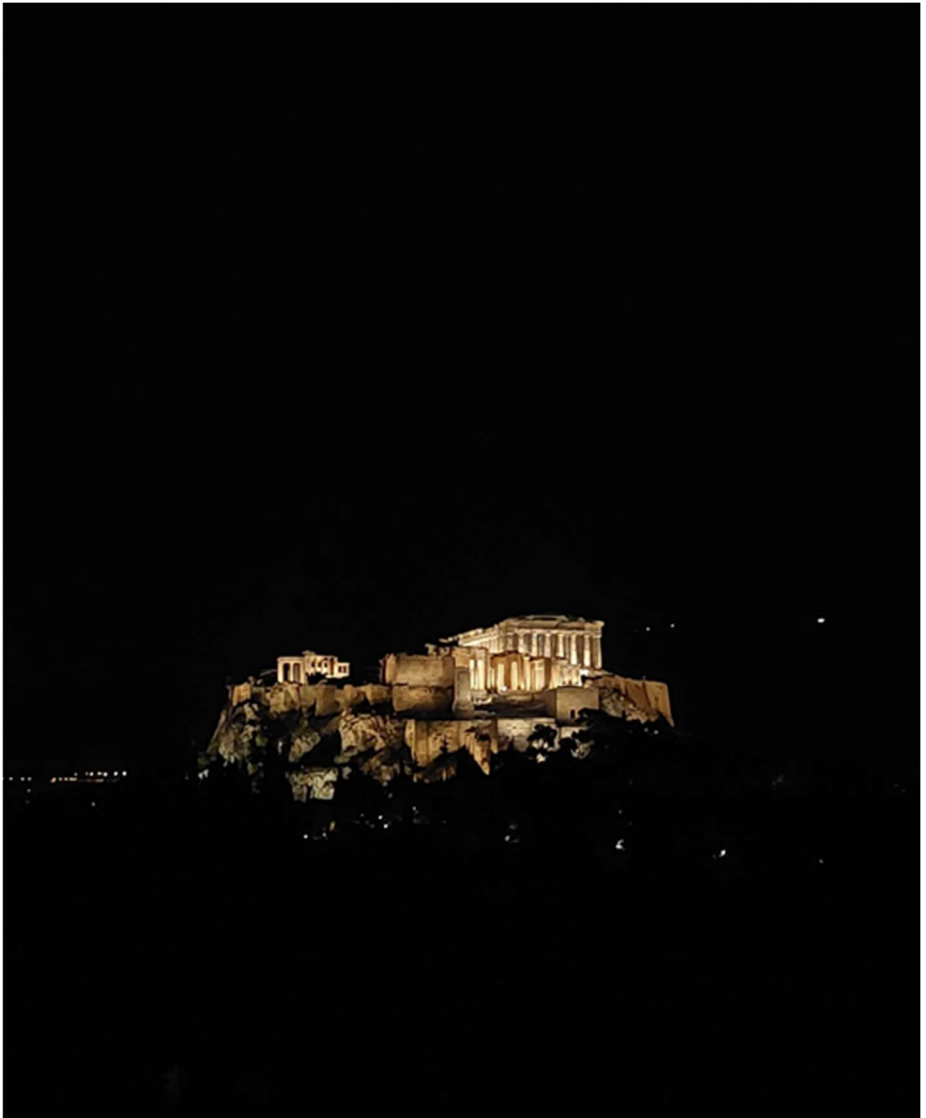
hiške. S cimro iz Francije, ki me je spremljala na poldnevnem izletu, sva ujeli ravno pravi čas pred sončnim zahodom, ki je kamenje obarval v tisti popoln odtенок rumene.

Atene vsekakor ponujajo ogromno zgodovine in kulture, a me je najbolj presenetil utrip, ki ga lahko čutiš povsod. Tokrat sem v Atenah že tretjič, a ko si turist, ki se tukaj ustavi za kak dan ali dva, ne moreš nikoli zares užiti vsega, kar ponujajo. Grška hrana je tako ali tako med najboljšimi pod soncem, da se o grških sladica h sploh ne pogovarjamo, in samo kakšnih deset minut hoje od največjih turističnih središč lahko najdeš najboljše kulinarične izkušnje na svetu. Ves čas se nekaj dogaja, koncerti (sploh maja, ko se odvija Athens City Festival) kar zrastejo iz ničesar in imela sem čast poslušati kvartet na Agori in simfonični orkester z zborom in opernimi pevci v Odeonu Heroda Atika na pobočju Akropole.

Moji sodelavci so se izkazali za odlično ekipo. Šefica mi je takoj, ko se mi je predstavila, dala jasno vedeti, da se je v Atenah rodil njen ded, oče in seveda tudi ona, tako da mi bodo predstavili vse in vsakogar. Med sprehodi, spoznavanjem skritih kotičkov in kavicami pa so mi dali odličen vpogled tudi v življenje in filozofijo Grkov, ki mi je na splošno veliko bolj všeč kot naša. Tudi na najbolj stresen dan prevladuje nek občutek umirjenosti in lahkotnosti, resno skrbijo, da ne delajo preveč in da imajo čas za zadostne odmore, tudi zunaj službe pa živijo veliko bolj v trenutku in res užijejo vse, kar jim dan ponuja. Res si želim, da bi bila sama sposobna odpraviti skrbi o stvareh, ki jih ne morem rešiti, s kratkim zamahom roke in izjavo: »Diz lajf iz ful of trabl.« (Seveda prebrano v močnem grškem naglasu.)

Preden sem sedla na letalo za Atene, sem naredila seznam vseh atrakcij, ki jih moram obiskati, in ta se je še razširil, ko sem raziskovala ulice tega milijonskega mesta, a mi je le uspelo odključati vse. Zadnjih nekaj dni lahko torej uživam brez pritiska in poskrbim, da nisem ničesar izpustila, hkrati pa tudi lahko že kar dobro ocenim celotno izkušnjo. Čeprav je odločitev za izmenjavo

padla zadnji trenutek, moram reči, da je bila zagotovo ena najboljših odločitev v mojem življenju. Videla sem stvari, ki jih kot »navadna« turistka ne bi nikoli, si izredno poglobila znanje o antični Grčiji, pojedla ogromno grške hrane in seveda spoznala naravnost čudovite ljudi, ki so mi že obljubili, da se lahko vrnem, če mi bo urnik le dopuščal.

ČEBELE V POLETNI ŠOLI

2. 7. – 10. 7. 2023

2. in 3. 7.

O Grška! – Prve učne ure – Muzej Akropole – Mi, glagoljaši

Iz Dolgega mostu smo krenili ob treh popoldne, v Atene dospeli ob približno isti uri zjutraj. V letalu so sedeli kolegi skupaj, jaz pa zraven približno osemletnega dečka, ki je z menoj prijazno delil izkušnjo ogleda risanke in več modrih nasvetov, kot so: »In Athens, there are good cars, good souvlaki and also go see the Akropoli.« Ob vprašanju, ali je tudi kaj lepih plaž, je odločno odkimal in povedal, da on v morju plava le na Krfu, v Atenah pa je boljše iti v bazen – nasvet, ki se ga pozneje nismo držali.

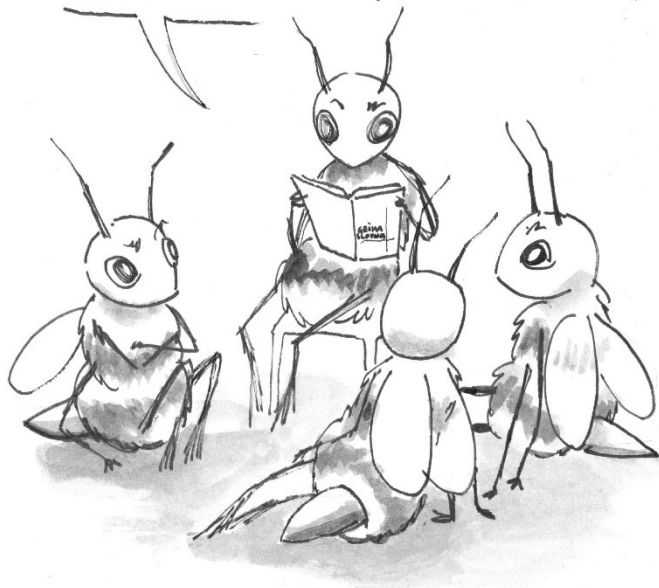
V Atenah nas je pobral voznik, ki je bil nad nami kar preveč navdušen. Malo se je razgovarjal po grško, malo po angleško, mi, ki smo bili že vsi napol zaspali, pa smo komaj odgovarjali. Ponudil je nam je krajši ogled Aten kar tako iz avta in res smo, v znamenju nočne iracionalnosti, privolili. V hotel smo prispeli tam nekje ob štirih zjutraj in si prislužili dobre tri ure in pol spanca v Students and Travellers Inn, preden je bilo treba zajtrkovati in oditi na Sofoklejevo ul. 1. Prvič se nas je tam nabrala skoraj cela skupina – Slovenci, Čehi, Slovakinje in Američani, vsi pa smo sledili prof. Bočkovi Loudovi skozi kompleksen splet atenskih ulic do stavbe njihove ekonomske fakultete, ki napram naši izpade skorajda ugledna. Tam so nam odredili učne prostore za naslednjih pet dni. Prof. Joseph in prof. Kavčič sta razložila program in njegove cilje, sledila pa je že prva učna ura. Začeli smo seveda tam, kjer se jeziki začnejo – z novogrško fonetiko, končali pa čez nekaj dni z naročanjem z menija. Kaj je diskutirala posvečena peterica, ki se je povzpela v višje nadstropje in tam imela takoimenovano nadaljevalno novo grščino, ne vem. Bojda neki pogovori o tem, kako z nami govore matere.

V daljšem odmoru, ki je bil namenjen kosilu, ni nihče imel teka, zato smo šli na kavo in se najverjetneje predozirali s kofeinom na prazen želodec, vsekakor pa so bile preobremenjene naše denarnice, saj smo namesto praktičnega Grigorisa žal odšli v neko kavarno za odiranje turistov. Sledil je ogled Muzeja Akropole, čisto posebne zgradbe. Prvo nadstropje predstavlja pregled kiparstva od arhaičnih kurosov in kor do rimskih cesarjev, ko pa se povzpneš po stopnicah, se zagledaš v notranje zidove, ki po proporcijah in naravnosti direktno posnemajo Partenon nad seboj. Tu so tako razpostavljeni skoraj vsi originalni ornamenti tega templja, frizi, metope in pedimenti. Druga znana atrakcija so kariatide, deklice iz Erehteiona, pet jih stoji tu, šesti podstavek pa je prazen.

Zvečer smo bili verjetno še pod močnim vplivom grške kave, saj nismo odšli spat, ampak na enega izmed balkonov. Urban je s seboj pritoval svojo Grško slovnico, ki smo si jo kar ritualno podajali naokoli in izpraševali drug drugega nepravilne glagole.

NO, ĆE VAM DAM EN NAMIG: TA
OBLIKA SE ENKRAT POJAVI V LITURGIJI
SV. JANEZA ZLATOUSTEGA.

4. 7.

Akropola – Balkanska jezikovna zveza

Akropola se dviguje nad Atenami, kakor je to gričem v navadi, vendar v nasprotju z okoliškimi osamelci nje pšenično rumene pečine vabijo k sebi neprimerljivo večje horde turistov. Zabičano nam je bilo, naj pridemo na ul. Dionizija Areopagita ob 8.30 in vsaj nekaterim je to tudi uspelo. Tako ali tako smo na samo ozemlje Akropole prišli šele nekaj čez devet. Vodič nas je popeljal do obeh gledališč, ki krasita pobočje, nato pa se je začel mukotrpen vzpon pod žgočim grškim soncem. Kača prepotenih turistov, ki nas je stiskala v svoji sredi, se je naprej pomikala le počasi. Vzemite si k srcu, dragi bralci, nasvet – ne glede na to, kako zgodnji ste poleti pred Akropolo, ko boste na vrhu, se boste cvrli. Deloma je bil vzrok te zapoznelosti čisto človeške narave, kajti pogled na mogočne Propileje očitno pri sleherniku zbudi nek primarni nagon, da bi

fotografiral svoje bližnje, stoječ med visokimi stebri. Najsi so ubogi zaposleni še toliko tekali gor in dol in vpili: »Den stamatate!«, ni zaleglo nič. Ljubek tempelj Atene Nike, ki čepi rahlo v senci sosednje mogočne zgradbe, turistom ni dosegljiv, kar je dolgoročno seveda zanj bolje, mi pa smo bili rahlo razočarani.

Ker kipa slavne Atene Promakhos, s katerim začne svoje potovanje Pavzanija, več ni, se takoj za Propilejami razkrije pogled na Partenon. Kolikor človek sliši o temu, kolikor prebere, nič ga ne more pripraviti na veličino tega templja. Ne morem je niti natančno opisati. Šele ko stojiš pred njim, se ti razkrije. Poldrugo tisočletje mineva, odkar je bil grajen, leta so pogubila lepo pisane skulpture, bronaste in kamnite in slonovinaste, udrla se je streha. Čas ga je oropal prve lepote, a Partenon stoji in še danes oznanja slavo in moč Periklejevih Aten tako, kot je na začetku. Nič več ne morem reči o njem, kot le to, da ga je treba videti.

Tu ob Partenonu nam je po nekaj besedah vodič pustil prosto pot. Odšli smo na razgledno točko, ki se obrača proti sosednjemu Filopapovemu griču, komentirali razgled, ki je v primerjavi z ravnokar videnim bil bolj žalosten in bled, nato pa zopet prikorakali nazaj do Erehteiona, kjer je Urban iz nahrbtnika potegnil Sovretove Stare Grke in nam prebral odlomek o Akropoli. Sonce, ki je bilo že visoko na nebu, in pomanjkanje sence na mestu pa sta nas kmalu prisilila v sestop po krajši poti.

Po kosilu smo znova pristali v predavalnici za naslednjo lekcijo nove grščine, ki ji je sledilo predavanje prof. Briana Josepha o t.i. balkanski jezikovni zvezi, teoriji, ki prepoznava skupne lastnosti in medsebojne vplive grščine, bolgarščine, makedonščine, torlaških dialektov in turščine. Drugi dan je bil s tem zaključen in preostalo nam je le še prebiti se skozi Plako, prvo do večerje, nato pa še hotela.

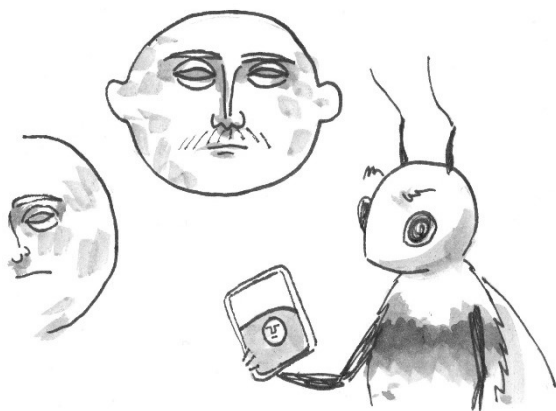
5. 7.

Grška diglosija – Emenane – Narodni arheološki muzej

Srede so splošno naporni dnevi in tale ni bila izjema. V opisu bom raje kratka, ker temu navkljub, da so bile lekcije dneva zelo zanimive, vseeno mislim, da dolgovezno besedičenje o teh temah ne spada ravno v tale pseudoturistični vodiček. Na sporedu sta bili poleg učne ure kar dve novi predavanji – prof. Moschonas je razložil nekaj o grški diglosiji, ki, kot smo videli, vseeno ni le stvar preteklosti, prof. Joseph pa je dopolnil naše znanje o večno daljšajočih se grških zaimkih.

Popoldne smo se sprehodili najprej do, nato pa še po grškem Narodnem arheološkem muzeju, pri čemer si človek kar pretegne noge. Spotoma smo pokukali še v eno izmed bolje založenih knjigarn na istem koncu. Narodni arheološki muzej je ogromen, kar je seveda za pričakovati, saj hrani skoraj vse pomembnejše grške izkopenine in je najverjetneje glede tega najpomembnejši na svetu (prizadevanjem nekaterih drugih narodov navkljub). Od najmanjših lekythionov, mikenskega zlata, pa vse do masivnih arhajskih kipov, tu se rado najde kaj že znanega – če ne drugo: Schliemannova slavna maska, proglašena Agamemnonova.

Večer nam je bilo preživeti, kot je bilo to že v navadi – s konkretno večerjo, na kateri je s strani Benjamina in Urbana kar deževalo obskurnih dejstev o panatenajskem stadionu, ki sta ga naslednji dan tudi predstavila vsem drugim.

DEJSTVO JE, DAVSE ZGLEDAJO KOT KINGPIN IZ SPIDERMANA.

6. 7.

Spremembe v sklanjanju – Panatenajski stadion – Vyrinis

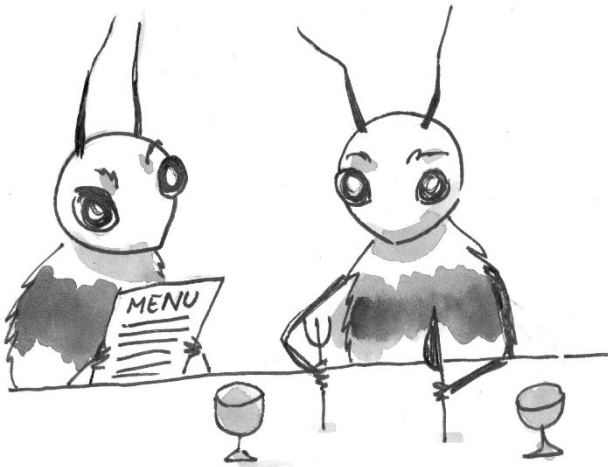
Četrtkovo predavanje je imelo naslov dolg kot ponedeljek: »Diachronic Change in the Nominal Inflexion from Ancient Greek to Modern Greek«, kar nam je že vnaprej pognalo strah v kosti, vendar se je izkazalo, da je stvar kar prebavljiva – šlo se je namreč o simplifikaciji grških sklonskih oblik skozi leta. Sledila je še ena, predzadnja lekcija, na kateri smo pridno vadili za večerni nastop v restavraciji, upajoč, da se bomo kar dobro izkazali (nismo se).

Pred večerjo pa nas je čakala še ena preizkušnja – Panatenajski stadion, ki v sedanji obliki izvira iz rimskih časov, ko ga je dal izgraditi Herod Atičan, peterica olimpijskih krogov pa je še malo novejšega datuma. Na žalost se nismo pomerili niti v teku, niti v pankrationu ali četverovpregi, smo pa slišali skoraj vse o njegovi zanimivi zgodovini. Na stadion sicer sami nismo vstopili, bržkone zaradi zasoljenih cen, vendar smo v športnem duhu (citius – altius – fortius) prisopihali po stopnicah do neke sprehajalne poti ob vrhu tribune, kjer se nam je odprl lep pogled na celotno zgradbo. Šele iz

bolj ptičjega pogleda se vidi njeno resnično razsežnost. Morda vam je, dragim bralcem, že preveč tega poudarjanja monumentalnosti, toda Atene so pač takšne, vsaj v tistih delih, ki jih turistom radi kažejo, in to vam bom prikazala.

Taverna Vyrinis se nahaja le nekaj korakov stran od stadiona. Prijazno so nas posedli v notranji vrt za zelo dolgo mizo in nam servirali najprej meze – grško solato in solato iz jajčevcev z kruhom. Hrano naj bi sicer naročali v grščini, nekaterim je šlo to bolje, nekaterim slabše, jedi pa so bile dobre ne glede na to. Cel večer so nas oskrbovali tudi s hladno vodo in vinom, kar se je po športanju res prileglo. Najlepši del večerje pa je bil gotovo družabni, tu smo se namreč prvič bolje spoznali s kolegi iz drugih držav, kar smo nadaljevali tudi po prihodu v hotel, dokler se lastnica ni pritožila nad hrupom, ki smo ga povzročali. Potem je bilo kar treba spat.

- ΣΟΥΒΛΑΚΙ ΚΟΤΟΠΟΥΛΟ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ.
- I'LL HAVE THE SAME ... ČAKI, SEJ TO JE TA Z MERJASCEM ?

7. 7.

Jurij Šubic proti Schliemannu – Kako so nas lupili glede Kikladov – Kavafis – S kolegi na večerji

— BI SI VIDVA DALA HEZIODA NA
SRENO?

Petek je bil zadnji dan šole, zato smo ga tudi šolsko začeli, končali pa malo bolj sproščeno. Po zadnji lekciji smo odkorakali po široki aveniji Panepistimiou, ob kateri si je svojo vilo postavil znani ljubiteljski arheolog Heinrich Schliemann, naključno pa ob tem zaposlil tudi znanega (ne le ljubiteljskega) slikarja, Jurija Šubica, katerega delo v Atenah so nam tu predstavili Eva, Sara in Matic. Danes domuje v tem skromnem bivališču Atenski numizmatični muzej, ki postreže z bogato zbirko

kovancev – antičnih, srednjeveških in novoveških, jedro zbirke pa je seveda Schliemannovo.

Okoli vogala je ulica kraljice Sofije, kjer se nahaja cela kopica muzejev, ker pa s časom tisti dan nismo bili neomejeni, smo si izbrali tistega, ki se nam je zdel najmanj obsežen – Muzej kikladske umetnosti. Pri kupovanju vstopnic smo prejeli prvi in k sreči edini hladen tuš, saj kljub uradnim dokumentom fakultete, ki so potrjevali našo študentskost, nismo dobili zastonj vstopa, marveč le »znižano ceno«, ki je bila še vedno dokaj absurdnih 12 evrov za kombinirano vstopnico (vključena tako stalna kot začasna razstava). Gospod na blagajni se je izgovarjal, da je muzej pač zaseben in da ne morejo dajati vstopnic zastonj, vendar se mi zdi ta izgovor po kratkem pregledu seznama njihovih sponzorjev malo za

lase privlečen. V retrospektivi je bila kombinirana vstopnica precejšnja napaka, ker je bila začasna razstava praktično brez vrednosti. Kikladske marmorne idole ljubim toliko, kot vsak človek (zelo!), vendar ni človek videl tu nič, česar ne bi bilo že v stalni razstavi. Trije evri, ki smo jih doplačali za ta ogled petnajstih kipcev, so bili stran vržen denar. Stalna zbirka pa je bila bogata, lepo urejena in vredna tistih devetih evrov. Eno nadstropje je posvečeno kikladski umetnosti, eno ciprski, zadnje pa predstavlja vsakdanje življenje starih Grkov na poljuden, a natančen način. Na žalost je bil naš obisk prekratek, saj so nas že ob petih napodili ven zaradi zapiranja.

Dan smo zaključili z uradno ceremonijo, spet v prostorih Ekonomske fakultete, ki so nam čez teden kar iskreno prirasli k srcu. S pomočjo prof. Marinisa smo prebrali in prevedli Kavafisovo pesem Το πρώτο σκαλί, ki nam je bila kar aktualno bodrilo za nadaljnje učenje grščine, za nagradico pa so dobili še potrdila o udeležbi na poletni šoli. Konec uradnega programa! Skupaj s dvema američanoma in čehom Marekom smo šli še na prijetno večerjo v eno imed plaških tavern.

8. 7.

Bizantinski muzej – Vojaški muzej – Narodni vrt – Knjigoljubi mački

Z soboto smo izgubili nekako privilegirani položaj, ki smo ga do tedaj zasedali v hostlu, in dame smo bile prisilno izseljene nadstropje višje, kjer smo izgubile dostop do tistega, kar je le vedno tako lepo imeti na potovanju – lastne kopalnice. To nam ni uničilo volje, saj smo znova odpekotali do kraljice Zofke, kjer se v bližnji soseščini očrjnenih Kikladov nahajata bizantinski in vojaški muzej. Začeli smo s prvim, katerega zbirka obsega vse od zgodnjekrščanskih artefaktov, pa do lepih ikon beneško-krečanske šole, z velikim poudarkom na klasični bizantinski umetnosti. Žal je del muzeja zaprt zaradi obnove, tako da smo nekaj liturgičnih oblačil in

poročnih vencev lahko videli le, če smo res stegnili vratove okoli vogala. Muzej je vsekakor vreden obiska, čeprav zbledi v primerjavi s solunskim »bratom« iste tematike, kajti vseeno je lokalno omejen na Atene z okolico, ki so po dolgem obdobju podeželjskosti določen razcvet zopet doživele šele pod Komneni in sledečo oblastjo Italijanov (nagib, da bi napisala

frankovlado, tokrat ni zmagal). Še en del muzeja, ki mi je bil prav tako zelo všeč, je projekt, ki obeležuje stoletje prihoda grških beguncev iz Anatolije. Ko so zapustili svoje domove, so skupaj s pogosto zelo bornim imetjem vzeli tudi neprecenljivo dediščino svojih srednjeveških prednikov – ikone, nakit, svetinjice in knjige. Muzej predstavlja te predmete in njihovo celotno zgodbo, od kapadokijskih gora do Aten. Po skoku v muzejsko trgovino in kosilu se nas je polovica premaknila v sosednjo stavbo, katere namen se ve že po nadzvočnih letalih parkiranih zraven. Vojaški muzej je bil izredno lepo presenečenje glede na to, da je odločitev za obisk padla nekje pet minut, preden smo vstopili. Sprehodili smo se skozi dobrih 3000 let grške vojaške zgodovine, zbirka se namreč začne z kratko

predstavitvijo bronastodobnega vojskovanja, potem pa nas popelje preko vseh mogočih konfliktov – grško-perzijskih vojn, peloponeških vojn, vzpona in zatona Makedonije, rimskih osvajanj in bizantinskih zmag, toda morda najbolj fascinanten in tudi najbolj obsežen del je tisti, ki se ukvarja z zgodovino moderne grške države, od leta 1821 naprej. Precej muzeja je posvečenega prav grški revoluciji, pomembnejši poudarki so še 1. svetovna vojna in njen podaljšek – pohod v Anatolijo (tu se najbolj kaže rahla pristranskost muzeja – če bi človek vedel le tisto, kar mu kažejo tu, bi bržkone menil,

da so Grki tam zmagali, ker je bilo o katastrofalnih posledicah hudo malo besede), pa seveda druga svetovna vojna s slavno italijansko blamažo. Tu smo bili priča tudi morda najboljši karikaturni podobi vseh časov – t. i. Mišoliniju.

Pot nas je vodila naprej preko preostanka burnega 20. stoletja s hladno vojno, ki je bila tudi tu glavni krivec za različne konflikte, bolj ali manj krvave. Posebna razstava je namenjena osvoboditvi Cipra izpod britanske kolonialne nadvlade. Že prejšnjih pet dni pritoževanja nad Elginom nam je dobroda zagrenilo vse občutke o Veliki Britaniji, tako da je bila razstava le še pika na i v razvoju določenega tipa anglofobije. Z ogledom smo tako zaključili in odšli zopet doli na blagajno, kjer sta dva nabornika, ob spoznanju, da smo Slovenci, začela navdušeno hvaliti Jasmina Kurtića. Po sprehodu mimo letal in topov ob muzeju smo se vračali na zborna točko v Narodnem vrtu, kjer nas je že čakal drugi del skupine. Te so se

otovorjeni s knjigami vračali iz knjižarne, kjer je honorarno zaposlen tudi očitno zelo ukaželjen maček.

Narodni vrt je velik park v središču Aten, ki ga je dala zasaditi prva grška kraljica, Amalija. Senca drevesnih krošenj je dobrodošel oddech od mestne vročine, ki kar puhti od betona. V parku smo si ogledali nekaj antičnih ostankov, imajo pa tudi več ribnikov z račkami ter želvami in celo mini živalski vrt (tudi bolj osredotočen na perutnino). Tu je tudi nekaj kipov pomembnih osebnosti novejše grške zgodovine kot so Byron, Kapodistrias in Solomos.

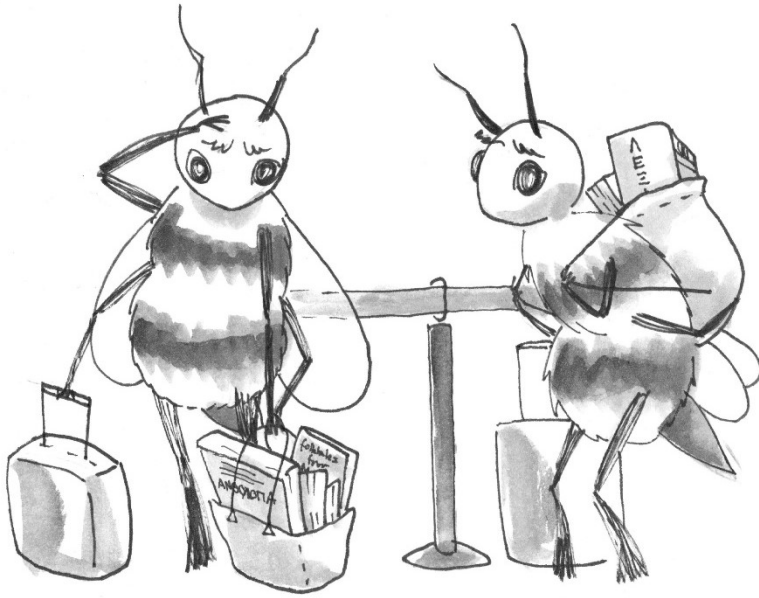

9. 7. in 10. 7.

Thalatta! Thalatta! – Pakiramo – Pot domov

Zadnje dopoldne smo po nasvetu prof. Kavčič kupili vozovnice za tramvaj in se odpeljali do plaže Glifada, le nekaj kilometrov iz centra Aten. Vročina je bila huda, kar je naredilo osvežitev le še bolj zaželjeno. Panajotisovim nasvetom navkljub smo se podali v vodo, ki je bila prijetne temperature in presenetljivo čista. Zagrešili smo pa le eno napako, ki je bila huda – do tedaj, ko nam je uspelo priti v vodo, je bila ura že dvanajst in poletno grško sonce ne pozna usmiljenja. Mrzlično smo nanašali sončno kremo, pa smo bili vsi plavalci na koncu še vedno barve pravkar kuhanih jastogov, poln obseg opeklin pa se je začel prikazovati šele v restavraciji po povratku v Atene. Zvečer je bilo treba kupiti aloe vero in hoditi okoli

z naramnicami snetimi z ramen, lupili pa smo se tako ali tako še cel naslednji teden ali več.

Po povratku v hotel smo kar začeli pakirati, da smo bili naslednji dan pripravljeni na zgodnji odhod na letališče. Brez težav (razen morda akomodacije novonabavljenih knjig v nahrbtnike, da nam ne bi dodatno zaračunali) smo se vkrcali na letalo in slabe dve uri ter eno Austrian airlines gratis čokoladico pozneje smo pristali na Dunaji. Grčija je bila za nami, a pustila je polno lepih vtisov in novega znanja.

KAJ DRUGEGA SE JE DOGODILO?

ROMEYKA – PREDAVANJE IOANNE SITARIDOU

Tridesetega marca smo imeli priložnost poslušati izredno zanimivo predavanje o romeyki, dialektu oz. po mnenju avtorice že samostojnemu grškemu jeziku, katerega govorci še danes živijo v okolici Trabzona.

Zgodovinsko gledano, sta romeyki dve – ta, ki se govori v muslimanskih skupnostih, je ohranila mnogo več arhaičnih značilnosti, medtem, ko je bila »krščanska« različica (pontiaka) bolj izpostavljena vplivu celinske Grčije. Dr. Sitaridou je v raziskovanje usmeril prav eden izmed teh slovničnih arhaizmov: Romeyka je namreč tekom let ohranila svoj infinitiv, ki se je v uradni grščini izgubil že tekom srednjega veka, v govoru pa seveda še prej. Kar nova grščina izraža z vmesnim členom va, romeyka v določenih skladenjskih situacijah še vedno izrazi z infinitivom, ki pa ima za razliko od starogrškega ali celo slovenskega precej bolj omejeno vlogo. Prav infinitiv je ob pomoči nekaterih drugih sintaktičnih lastnosti na novo omogočil določitev časovnega izvora tega jezika, ki naj bi po izsledkih Dr. Sitaridou segal vse do helenistične grščine.

Predavateljica se je osredotočila tudi na socioligvistični vidik romejke. Ta je, nepresenteljivo, precej politično zaznamovan. Govorci v diaspori, ki imajo več stika z večinsko turško jezikovno kulturo, ga vrednotijo precej negativno, do polemik prihaja tudi na področju, kako bi jezik revitalizirali in morda tudi standardizirali. Tukaj Dr. Sitaridou odklanja vsekakšen intervencionizem, tako z grške kot turške strani in poudarja pravico govorcev do samoodločanja glede njihovega lastnega jezika.

Romeyka ostaja fosil grške preteklosti te dežele ob Črnem morju od Aleksandrovih časov pa do velike izmenjave prebivalstva, ki je odnesla preostale, krščanske govorce in pustila le še to manjšino, katere jezikovna prihodnost je negotova.

POSLEDNJI HUMANIST

V sredo 10. 5. ob 18.30 se je v predavalnici 345 začela otvoritev razstave o Antonu Sovretu z naslovom Poslednji humanist. Predavalnica je bila polna. Na začetku je nekaj o njem spregovoril prof. Matej Hriberšek. Anton Sovre ni bil slab učenec, vendar nikakršen genij in za časa študija je bolj študiral življenje kot pa latinščino in grščino. Doktorata ni imel, a je kljub temu postal univerzitetni profesor in to takšen, da je imel predavalnice polne. Prevedel je tudi toliko, kolikor še ni (in zna biti ne bo) nihče drug. Edino primerno je torej, da so po njem poimenovali nagrado za vrhunske prevode.

Zatem je prof. Brane Senegačnik povedal nekaj svojih misli o Sovretovem prevajanju ter prebral dve pesmi, ki ju je Vitomil Zupan v zaporu spisal Sovretu. »Hentano resasta reč,« reče Zevs, ker sprevidi, da se bo moral zaradi usluge Tetidi zameriti Heri. Zanimiv prevod in dokaj zabaven, ampak ne ravno vzvišen in ne preveč domač. Kljub vsemu zadane bistvo – Zevsovo zadrego. Prvo pesem je Vitomil Zupan spesnil, ko je dobil prevod Odiseje, tema druge pesmi pa je gostija, na kateri bo tudi Sovre. Nekaj podatkov o tem nam je povedala še Ifigenija Simonović, ki pa se sicer bolj ukvarja z Vitomilom Zupanom kot pa Sovretom. Zatem je besedo prevzel avtor razstave Matic Kristan. Povedal je, da je po 60-ih letih morda čas, da se ponovno in bolj kritično pogleda na Sovretovo življenje. Do sedaj je namreč veljal za skoraj mitično osebo, še posebej ker je ga je za svojega »idola« imel pokojni Kajetan Gantar. Razstava pa je poimenovana Poslednji humanist, ker je Sovre napovedal upad humanizma in je z njegovo smrtjo sovpadla ukinitev klasičnih gimnazij. Matic je dalje predvajal dva posnetka: video, ki prikazuje Sovreta pri delu, in slušni posnetek, na katerem pripoveduje o svojem delovanju v Črni gori. Na koncu pa je bila predstavljena še sama razstava.

Benjamin Božič

GROŠLJEV SIMPOZIJ – OTROCI IN OTROŠTVO V ANTIKI

Društvo za antične in humanistične študije s predsednico Dr. Nado Grošelj je priredilo že 13. Grošljev simpozij pod naslovom *Pignora amoris – otroci in otroštvo v antiki*. Potekal je od 5. do 8. junija in vključeval 16 predstavitev, ki so zaobjele vse aspekte otroštva v antiki. Prvi dan je bil obarvan precej filozofsko, drugi dan je bil posvečen pediatriji in zgodovinski obravnavi, tretji dan je bil močno arheološki, s poudarkom na neprijetni realnosti visoke otroške smrtnosti v antiki, četrti dan se je ukvarjalo s književnostjo. Ves potek simpozija je bil posnet, najde se ga na YouTube kanalu ZRC SAZU, izbrani prispevki bodo objavljeni tudi v *Kerii*.

Simpozij se je sklenil s kulturnim dogodkom v izvedbi študentov Gašperja Repšeta, Urbana Šifrarja in Barbare Kovač – bralo se je 3. in del 4. dejanja iz Menandrove *Ženske s Samosa*. Sledilo je le še kratko vodstvo po razstavi o Antonu Sovretu, ki je bila tedaj premaknjena v prostore SAZU, in končna podelitev priznanj za srednješolsko tekmovanje iz latinščine.

Matic Kristan o Romulu Avgustulu

FILOZOFSKI NATEČAJ SLOVENSKE MATICE

Tudi letos je Slovenska matica razpisala že tradicionalen filozofski natečaj za mlade, tokrat s temo »Pot k Resnici in Dobremu«. Za inspiracijo je sta služili dve Matičini publikaciji: Poslednji dnevi Sokrata (Apologija, Kriton, Fajdon) in Plotinovi Zbrani spisi. Podelitev nagrad je bila 21. 6. 2023 v atriju Slovenske matice. Poseben fokus ob izidu zadnjega, tretjega zvezka Plotinovih spisov je bil pogovor s prevajalko prof. Sonjo Weiss, ki je bila poleg dr. Edvarda Kovača in dr. Luke Trebežnika tudi članica komisije. Prvo nagrado v kategoriji študentov je prejel Blaž Sušnik z našega oddelka, za svoj esej z naslovom *Tripotje (k Dobremu)*, intrpretaciji »... Plotinovega nauka o treh hipostazah, ki jih avtor po zgledu tega misleca razgrinja v podobi krogov, ki se sučejo okoli središča. Avtor ob tej podobi razmišlja o različnih poteh, ki vodijo k dobremu in enemu. V središču je popotnik, ki je duša, ta pa je prav vsak izmed nas.« Iskreno čestitam! Piska tegale prispevka je bila bojda tretja.

Nagrajenci s komisijo in sponzorji

PREVODI

ΟΙΣΘΑ, Ω ΠΟΙΗΤΑ, ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΣΟΥ;

Blaž Sušnik

α'

Οἶσθα, ὦ ποιητὰ, τὸ χρέος σου;
μῶν ἔχεις τὸ ἔπος οὐδέν;
τι ἐν σίγῃ καλύπτῃς;
βάλε μὲν τὸ ποίημα εἰς κόσμον,
τὸ ποίημα χρεῖαν πρὸς τὸ παρόν·
ἐκάτεροι αἰρήσομεν μετὰ σοι.

β'

Ὡἶδα μὴν· οἶδα τὸ χρέος μου,
ἐνθάδε δ' ἐν φρησὶ καίομαι·
ἢ φάρυγξ μου ἀνοίγῃ,
ὥς λύκος μὲν γοήσω,
ἐπὶ τετάρτων στήσομαι δ' ἀνὰ ἀκρῶ τοῦ ὄρους
βρύξω τε καὶ κυκύσω εἰς τοὺς κρημνοὺς.

δ'

Ἦ ὕλη, ἄδε, τε καὶ ὄρος,
δεινον ἄγωμεν τὸν ψόφον ·
ὦ δῆμε ἄπορε, εἰς τάξιν,
τάξιν, τάξιν μετ' ἐμοί,
τὸ ὄρθον παλαιὸν
κλάζομεν εἰς τὸ κνέφας,
ὡς διακλάζομεν τὸν χειμῶνα.

ε'

Ἦτι μὲν τὸ ἔαρ ἔσται,
ἔτι μέντοι ἕως φύσει ·
τότε δ' ἐκκλησία τῶν λύκων
ἰάσιν καταφονεύσοντες θηρεύτας ·
σπεύδε μὲν ὑπὲρ Σαοῦου, νεῖ θ' ὑπὲρ Δρεῶς,
ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, κεφαλὴν ἀντὶ κεφαλῆς ·

ἮΔΕ ΤΗ ΗΜΕΡΑ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΧΡΕΟΣ ΕΤΑΦΗ

Sara Križaj

α΄

Ἦδε τῆ ἡμέρα ὁ ποιητῆς χρέος ἐτάφη,
ὥς μὲν χθὲς οἱ κίονες ἔπεσον
κάπειδῆ δὲ ἄνθρωπον τὸ βούλημα ἐπέλιπε
ἵνα πῶαν λείποι τῆ βοῖ.

β΄

Ἦδη τὸν γάρ ἐν χερσὶ λαμβάνει
λευκὸν τὸν καλάμον ἐκάστον,
τάλας μαστεύει ἐν ταῖς ὕλαις
τὸν φθόγγον, ὃς τὰ λήθης ἔδνα ἔλαβον.

γ΄

Νῦν τ' αὔθις τὰς ρίζας ὄψει,
τὰ τε ὅσταν τὰ ἐκ παλαιτέρου
καὶ τὰ παθήματα ἀγίει
τὰ ἀποβησόμενα σπεῖσει.